

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 97/2019-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátkou JUDr. Evou Hencovskou, Bajzova 2, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Poprade ČVS: ORP-973/3-VYS-PP-2017 zo 4. júla 2018, uznesením Okresnej prokuratúry Poprad sp. zn. 2 Pv 54/18/7706 z 20. júla 2018 a upovedomením Krajskej prokuratúry v Prešove sp. zn. 3 KPt 552/18/7700 z 19. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I. Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bola 21. januára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj namietaného porušenia čl. 13 ods. 4 ústavy uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Poprade (ďalej len „okresné riaditeľstvo Policajného zboru“) ČVS: ORP-973/3-VYS-PP-2017 zo 4. júla 2018 (ďalej len „uznesenie okresného riaditeľstva policajného zboru“), uznesením Okresnej prokuratúry Poprad (ďalej len „okresná prokuratúra“) sp. zn. 2 Pv 54/18/7706 z 20. júla 2018 (ďalej len „uznesenie okresnej prokuratúry“) a upovedomením Krajskej prokuratúry v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“) sp. zn. 3 KPt 552/18/7700 z 19. novembra 2018 (ďalej len „upovedomenie krajskej prokuratúry“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením okresného riaditeľstva Policajného zboru bolo podľa § 215 ods. 1 písm. b) a ods. 4 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zastavené trestné stíhanie vo veci zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), pretože predmetný skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

3. Sťažovatelia podali proti označenému uzneseniu obsahovo zhodné sťažnosti, o ktorých rozhodla okresná prokuratúra tak, že ich uznesením zamietla.

4. Sťažovatelia podali proti uzneseniu okresnej prokuratúry žiadosť o preskúmanie postupu a rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní, ktorá bola krajskou prokuratúrou vyhodnotená ako nedôvodná.

5. Sťažovatelia pred ústavným súdom namietajú, že okresná prokuratúra sa ich vecou dostatočne nezaoberala a vôbec sa nevysporiadala s ich sťažnostnou argumentáciou. Aj krajská prokuratúra sa obmedzila iba na všeobecné formulácie nesúvisiace s ich prípadom.

6. Sťažovatelia tvrdia, že na to, aby mohla vyšetrovatelka okresného riaditeľstva Policajného zboru spravodlivo rozhodnúť, musí sa zaoberať vykonaním nimi navrhnutých dôkazov, ktoré môžu prispieť k objasneniu veci, pretože je povinnosťou orgánu činného v trestnom konaní venovať náležitú pozornosť každému trestnému oznámeniu, a na ten účel vec riadne prešetriť.

7. Sťažovatelia ďalej poukazujú na to, že vyšetrovatelka okresného riaditeľstva Policajného zboru je voči nim zaujatá, keď im mala povedať, že do spisu nezaložila dôkaz, ktorý predložil podozrivý, pretože by mohol byť usvedčujúci. Ani na túto ich námietku nebola okresnou a krajskou prokuratúrou daná náležitá odpoveď.

8. Sťažovatelia na základe uvedeného navrhujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol: *„Uznesením Okresného riaditeľstva Poprad, odboru kriminálnej polície, ČVS: ORP-973/3-VYS-PP-2017 zo dňa 04.07.2018, uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Poprad, sp.zn. 2Pv 54/18/7706-13 zo dňa 20.07.2018 a upovedomením Krajskej prokuratúry Prešov, sp.zn. 3KPt 552/18/7700 zo dňa 19.11.2018, boli porušené práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1,2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.*

Ruší uznesenie Okresného riaditeľstva Poprad, odboru kriminálnej polície, ČVS: ORP-973/3VYS-PP-2017 zo dňa 04.07.2018, ako aj naňho nadväzujúce uznesenie prokurátora Okresnej prokuratúry Poprad, sp.zn. 2Pv 54/18/7706-13 zo dňa 20.07.2018

a upovedomenie Krajskej prokuratúry Prešov, sp.zn. 3KPt 552/18/7700 zo dňa 19.11.2018 a prikazuje im vo veci opätovne konať.

Sťažovateľom priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 10.000 €...

Sťažovateľom priznáva nárok na náhradu trov konania...“

II. Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

13. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je okrem iného posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05).

15. Sťažovatelia namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a taktiež namietajú porušenie čl. 13 ods. 4 ústavy uznesením okresného riaditeľstva Policajného zboru, uznesením okresnej prokuratúry a upovedomením krajskej prokuratúry.

16. Podľa čl. 13 ods. 4 ústavy pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ.

17. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

18. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

19. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

III. Posúdenie vecí ústavným súdom

K namietanému porušeniu práv sťažovateľov uznesením okresného riaditeľstva Policajného zboru a uznesením okresnej prokuratúry

21. Sťažovatelia pred ústavným súdom namietajú porušenie svojich práv a porušenie čl. 13 ods. 4 ústavy uznesením okresného riaditeľstva Policajného zboru a uznesením okresnej prokuratúry.

22. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti odkazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, v zmysle ktorého má sťažovateľ právo domáhať sa ochrany práv a slobôd pred ústavným súdom iba v prípade, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd.

23. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti

domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje.

24. Keďže sťažovatelia mali možnosť domáhať sa nápravy tvrdeného porušenia svojich práv na krajskej prokuratúre v rámci žiadosti o preskúmanie postupu a rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní, ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu práv sťažovateľov uznesením okresného riaditeľstva Policajného zboru a uznesením okresnej prokuratúry nemá právomoc na takéto preskúmanie (I. ÚS 365/2017, IV. ÚS 574/2018).

25. Ústavný súd preto časť ústavnej sťažnosti smerujúcu proti uzneseniu okresného riaditeľstva Policajného zboru a uzneseniu okresnej prokuratúry odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu práv sťažovateľov upovedomením krajskej prokuratúry

26. Sťažovatelia taktiež namietajú porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru a porušenie čl. 13 ods. 4 ústavy upovedomením krajskej prokuratúry.

27. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 13 ods. 4 ústavy, ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia, a to napriek tomu, že sú v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpení, neuviedli žiadnu (akúkoľvek) argumentáciu vo vzťahu k namietanému porušeniu označeného článku ústavy. Uvedené zakladá dôvod na odmietnutie tejto časti sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie náležitosti ustanovených týmto zákonom.

28. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 46 ods. 2 ústavy, ústavný súd poukazuje na to, podstata tohto článku ústavy spočíva v zakotvení práva osoby (fyzickej alebo právnickej) obrátiť sa na všeobecný súd, aby preskúmal zákonnosť rozhodnutia orgánu

verejnej správy v prípade, ak sa táto osoba považuje za ukrátenú na svojich právach rozhodnutím takého orgánu.

29. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že krajská prokuratúra nie je v rámci trestného konania orgánom verejnej správy, ale orgánom činným v trestnom konaní nevydávajúcim správne rozhodnutia. Je teda už na prvý pohľad zrejmé, že tu chýba akákoľvek príčinná súvislosť medzi označeným základným právom sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 2 ústavy a nimi napadnutým upovedomením krajskej prokuratúry.

30. Pokiaľ ide o namietané porušenie práv sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby na začatie alebo vedenie trestného konania voči označenej osobe, napr. na základe podaného trestného oznámenia, nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (porov. II. ÚS 42/00, II. ÚS 398/09, III. ÚS 233/2010, II. ÚS 340/2014, IV. ÚS 423/09, z novšej judikatúry porov. II. ÚS 620/2016, III. ÚS 654/2017).

31. Ústavný súd tiež vyslovil, že súčasťou práva na súdnu ochranu nie je ani právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby, aby na základe podaného trestného oznámenia bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu proti označeným osobám. Takéto základné právo nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku (porov. I. ÚS 126/06, II. ÚS 526/2013, III. ÚS 16/06, IV. ÚS 17/09).

32. Právo na vznesenie obvinenia alebo trestné stíhanie inej osoby alebo na podanie obžaloby proti nej na súde prokurátorom tak nemožno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03, z novšej judikatúry III. ÚS 372/2017, I. ÚS 59/2018).

33. Ani z čl. 6 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená napr. na trestnom oznámení voči tretej osobe) nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania

proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní (pozri rozhodnutie Dziedzic proti Poľsku z 25. 11. 2003, sťažnosť č. 50428/99, bod 6).

34. Podmienkou pre možnosť domáhania sa aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru poškodeným v trestnom konaní je existencia adhézneho konania v rámci trestného konania, a to takého, v ktorom je uplatňovaný občianskoprávny nárok, ktorý je podmienený trestným konaním.

35. Poškodený môže namietat' porušenie svojich práv vo vzťahu k danému trestnému konaniu iba vo vzťahu k obdobiu, keď bol účastníkom tohto konania s cieľom dosiahnuť odškodnenie (rozsudok vo veci Loveček a ďalší proti Slovensku z 21. 12. 2010, sťažnosť č. 11301/03, bod 53), t. j. adhézneho konania. Aj keď v označenej veci Európsky súd pre ľudské práva bral do úvahy dĺžku konania už odo dňa, keď jednotliví poškodení uplatnili v priebehu trestného konania svoj nárok na odškodnenie, hoci konkrétna osoba bola obvinená až neskôr (bod 55 označeného rozhodnutia), stále ostáva podmienkou pre uplatnenie čl. 6 ods. 1 dohovoru poškodeným existencia adhézneho konania.

36. Článok 6 dohovoru sa nestal aplikovateľným, ak trestné oznámenie podané údajným poškodeným bolo odložené bez toho, aby bolo začaté trestné stíhanie údajného páchatel'a [pozri rozhodnutie vo veci Duchoňová proti Českej republike z 2. 10. 2006, sťažnosť č. 29858/03].

37. V danom prípade bolo trestné stíhanie zastavené, pričom nedošlo k vzneseniu obvinenia konkrétnej osobe, proti ktorej by si poškodení – sťažovatelia – mohli v adhéznom konaní uplatniť občianskoprávny nárok – nárok na náhradu škody.

38. To, že nárok sťažovateľov nezávisel na trestnom stíhaní údajného páchatel'a, bolo prokuratúrou konštatované s odkazom na to, že „*nič by im nemalo brániť, aby si svoje nároky uplatnili civilnoprávnymi inštitútmi*“ (strana 3 uznesenia okresnej prokuratúry).

39. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti smerujúcu proti upovedomeniu krajskej prokuratúry odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú a podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie náležitosti ustanovených zákonom.

40. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími v nej uvedenými nárokmi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. novembra 2019

Mojmír Mamojka
predseda senátu